

SMLOUVA O DÍLO

uzavřená podle § 2586 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů

Smluvní strany

Objednatel

Královéhradecký kraj

se sídlem:

Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

zástupce:

Petr Koleta, hejtman Královéhradeckého kraje

pověřená osoba:

██████████, referent odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu

IČO:

70889546

DIČ:

CZ70889546

bankovní spojení:

Komerční banka, a.s.

č. účtu:

27-2031110287/0100

(dále též jako „objednatel“)

a

Zhotovitel

Restaurátorské ateliéry Kamas s.r.o.

Se sídlem:

Jos. Jungmanna 1488, 504 01 Nový Bydžov

Zastoupena:

MgA. Ema Kamas

IČ:

08162948

DIČ:

Bankovní spojení:

Fio banka a.s.

Číslo účtu:

██████████

dále též jako „zhotovitel“; objednatel a zhotovitel společně také jako „smluvní strany“

I.

Předmět smlouvy

- (1) Zhotovitel se zavazuje pro objednatele provést dílo v rámci plnění této smlouvy uzavírané na základě veřejné zakázky s názvem **Oprava a restaurování pomníků z prusko-rakouské války 1866 na pruském vojenském hřbitově v obci Chlum** zadané mimo režim zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v účinném znění, a to v dále uvedeném rozsahu. Pomníky jsou nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 21830/6-622.
- (2) Základním podkladem pro uzavření této smlouvy je nabídka zhotovitele podaná dne 08.01.2025 v rámci výběrového řízení uvedené veřejné zakázky.
- (3) Předmětem plnění smlouvy je vytvoření repliky sošky Krista, restaurování a oprava kamenných částí a konsolidace kovových částí pomníků z prusko-rakouské války 1866 v obci Chlum, a to v následujícím rozsahu:

Název válečného hrobu	Evid. č. Komitétu 1866	Evid. číslo válečného hrobu v CEVH	Katastrální území	p.p.č.
Pomník – monumentální litinový kříž na pískovcovém podstavci věnovaný všem rakouským a pruským vojákům padlým v obvodu obce Chlum	HK 200	CZE5205-4101	Chlum u Hradce Králové	77
Pomník – kovový kříž typu č. 12 na kamenném podstavci s mramorovou nápisní deskou, kolem nízký kovový plůtek – hrob pruského poručíka Richarda Gusovia	HK 201	CZE5205-4102	Chlum u Hradce Králové	77
Pomník – kovový kříž typu č. 12 na kamenném podstavci, kolem nízký kovový plůtek s brankou vpředu – hrob dvou pruských důstojníků	HK 203	CZE5205-4104	Chlum u Hradce Králové	77

- vytvoření kopie celé plastiky, odlitek do litiny
 - forma pro archivaci, odlitek do sádry
 - zlacení, osazení repliky
 - mytí, očištění pomníků od biologického napadení
 - obnovení nátěru křížů, plůtků a kovových kramlí
 - odstranění dožilého spárování a tmelů
 - tmelení, injektáž, lokální zpevnění kamene, injektáž prasklin
 - konzervace mramorové desky, injektáž praskliny, tmelení
 - barevná scelující retuš
 - čištění skalpely a výmalba písma
 - preventivní biocidní ošetření a hydrofobizace
 - dokumentace restaurování pomníků
- (vše dále společně jako „dílo“).

- (4) Dílo musí být provedeno plně v souladu s Rozhodnutími Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče č.j. MMHK/044537/2023 PP/MEJ ze dne 27.02.2023 (dále jen „Rozhodnutí“), které je přílohou č. 1 této smlouvy.
- (5) Objednatel i zhotovitel souhlasně prohlašují, že je dílo na základě shora uvedené specifikace dostatečně určité a srozumitelně vymezeno, zejména co do umístění, rozsahu, podoby a kvalitativních podmínek, které je třeba při jeho realizaci dodržet.
- (6) Zhotovitel prohlašuje, že všechny technické a smluvní podmínky byly před podpisem smlouvy na základě jeho žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace v rámci veřejné zakázky, na základě jejíhož výsledku je uzavřena tato smlouva, zahrnutý do jeho nabídky.
- (7) Zhotovitel dále prohlašuje, že realizaci předmětu smlouvy provede v souladu se zadávací dokumentací veřejné zakázky včetně všech jejích vysvětlení či změn a doplnění provedených zadavatelem.
- (8) Zhotovitel upozorní objednatele bez zbytečného odkladu na zjištěné zjevné vady a nedostatky podkladů pro uzavření smlouvy. Případný soupis zjištěných vad a nedostatků předané dokumentace včetně návrhů na jejich odstranění zhotovitel předá objednateli bez zbytečného odkladu po provedení kontroly.
- (9) Zhotovitel prohlašuje, že je způsobilý k řádnému a včasnému provedení díla dle této smlouvy, že disponuje takovými kapacitami a odbornými znalostmi, které jsou třeba k řádnému zhotovení díla. Pokud některé práce na sjednaném díle zajistí prostřednictvím třetích osob, odpovídá za kvalitu prací a dodávky, jako by dílo prováděl sám.
- (10) Zhotovitel prohlašuje, že není v úpadku a není mu známo, že by bylo vůči němu zahájeno insolvenční řízení. Dále prohlašuje, že vůči němu není v právní moci žádné soudní rozhodnutí, či rozhodnutí správního, daňového či jiného orgánu na plnění, které by mohlo být důvodem soudní exekuce na majetek zhotovitele a že takové řízení nebylo vůči němu zahájeno.

II. Doba a místo plnění

- (1) Zhotovitel se zavazuje dokončit dílo ve lhůtě 9 měsíců ode dne předání místa plnění-staveniště objednatelem. Předání proběhne na základě výzvy objednatele do 30 dnů od podpisu smlouvy. Zhotovitel prohlašuje, že je schopen dílo v daném termínu realizovat.
- (2) Termín dokončení díla podle článku II. odstavce (1) této smlouvy se týká celého díla.
- (3) Pokud bude zhotovitel v prodlení s předáním díla, je povinen zaplatit objednateli smluvní pokutu ve výši 1.000 Kč za každý den prodlení. Nárokováním, resp. úhradou, této smluvní pokuty není dotčeno právo objednatele na náhradu škody.
- (4) Místo plnění díla je pozemek p.č. 77 v k.ú. Chlum u Hradce Králové.

III. Cena za dílo a platební podmínky

- (1) Ve smyslu zákona č. 526/1990 Sb., o cenách a na základě dohody mezi objednatelem a zhotovitelem byla stanovena celková smluvní cena díla nejvýše přípustná za provedení rozsahu činností podle článku I této smlouvy ve výši 383.000 Kč bez DPH (slovy: tři sta osmdesát tři tisíc korun českých). Zhotovitel není plátcem DPH, cena je konečná.
Cena obsahuje veškeré náklady zhotovitele nutné k realizaci předmětu díla a obsahuje předpokládaný vývoj cen v oboru až do zániku závazků ze smlouvy. Cena za dílo uvedená v předchozím odstavci je pevnou cenou za dílo. Smluvní strany si ujednávají, že kupní cena za věci obstarané zhotovitelem pro účely provedení díla je zahrnuta v ceně a cena nebude po dobu trvání této smlouvy žádným způsobem upravována a na její výši nemá žádný vliv výše vynaložených nákladů souvisejících s provedením díla ani jakýchkoliv jiných nákladů či poplatků, k jejichž úhradě je zhotovitel na základě této smlouvy či obecně závazných právních předpisů povinen. Zhotovitel dle § 1765 odst. 2 občanského zákoníku na sebe přebírá nebezpečí změny okolností. Objednatel neposkytuje zálohy. K zaplacení ceny předmětu díla je zhotovitel povinen vystavit objednateli daňový doklad (fakturu), který musí splňovat všechny náležitosti podle zvláštních právních předpisů. Objednatel je plátcem DPH. V případě, že poskytnuté práce jsou zařazeny dle číselníku CZ-CPA pod kódem 41-43, bude uplatněn režim přenesené daňové povinnosti dle ustanovení § 92e zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.
- (1) Pokud se v rámci realizace díla vyskytnou práce, které nelze s náležitou péčí předvídat a které zadávací dokumentace neobsahovala, nebo práce, jejichž potřeba provedení vznikla až v průběhu realizace, a tudíž nebyly obsaženy ani v zadávacích podmínkách, anebo i jiné práce, které nemění celkovou povahu veřejné zakázky (tzv. vícepráce), přičemž realizace těchto víceprací je nezbytně nutná pro provedení díla, bude cena těchto víceprací vypočtena na základě jednotkových cen, uvedených v položkovém rozpočtu (zahrnující veškeré náklady zhotovitele) v příloze č. 2 této smlouvy. Pokud konkrétní položka v ceníku příslušné cenové soustavy obsažena není, pro výpočet se bude vycházet z cen v místě a čase obvyklých, zjištěných cenovým průzkumem. Jakékoliv vícepráce lze realizovat jen po předchozím písemném souhlasu objednatele, přičemž objednatel bude dále postupovat obdobně dle příslušných ustanovení zák. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
- (2) Splatnost faktury bude činit 30 kalendářních dnů ode dne jejího doručení objednateli. Nebude-li faktura splňovat veškeré náležitosti daňového dokladu, jak je uvedeno výše, nebo bude mít jiné závady v obsahu, je objednatel oprávněn ji ve lhůtě její splatnosti zhotoviteli vrátit a zhotovitel je povinen vystavit objednateli fakturu opravenou či doplněnou. V případě vrácení faktury zhotoviteli dle předcházející věty se dnem jejího doručení objednateli lhůta její splatnosti přerušuje a znovu počíná běžet až dnem následujícím po dni, kdy byla opravená nebo doplněná faktura splňující všechny náležitosti dle zvláštních právních předpisů doručena objednateli. Dnem úhrady se rozumí den odepsání fakturované částky z účtu objednatele.
- (3) Zhotovitel je povinen ve lhůtě pro vystavení daňového dokladu (faktury) vynaložit veškeré úsilí, které po něm lze rozumně požadovat, aby se tento daňový doklad (faktura) dostal do dispozice objednatele.
- (4) Objednatel je oprávněn průběžně sledovat a kontrolovat provádění díla, a to formou kontrolních dnů. Kontrolní dny se uskuteční dle vzájemné dohody smluvních stran minimálně 1x měsíčně, a pokud by nedošlo k dohodě, pak na základě oznámení objednatele.
- (5) Průběh kontroly plnění díla bude dokumentován formou zápisu z kontrolního dne. Záznamy či zápisy pořizuje zhotovitel, pokud se smluvní strany nedohodnou jinak. Záznamy z kontrolních dnů budou předloženy společně s daňovým dokladem (fakturou).

V. Provádění díla

- (1) Zhotovitel se zavazuje provést dílo s odbornou péčí, v rozsahu a době podle této smlouvy a při dodržení kvalitativních a dalších podmínek v ní stanovených, přičemž tak učiní vlastním jménem, na vlastní odpovědnost i nebezpečí a obstará vše, co je k provedení díla potřeba.
- (2) Veškeré odborné práce musí vykonávat pracovníci zhotovitele mající příslušnou kvalifikaci. Plní-li zhotovitel pomocí jiné osoby, odpovídá tak, jako by plnil sám.
- (3) Zhotovitel je povinen při realizaci díla dodržovat veškeré normy a platné právní předpisy, které se týkají jeho činnosti. Pokud porušením těchto předpisů vznikne jakákoliv škoda, nese veškeré vzniklé náklady zhotovitel. Zhotovitel je povinen zajistit na staveništi veškerá bezpečnostní opatření a hygienická opatření a opatření na ochranu životního prostředí, a to v rozsahu a způsobem stanoveným příslušnými předpisy.
- (4) Pokud porušením těchto předpisů vznikne jakákoliv škoda, nese veškeré vzniklé náklady zhotovitel.
- (5) Pokud činností zhotovitele dojde ke způsobení škody objednateli nebo jiným subjektům z titulu opomenutí, nedbalosti nebo neplněním podmínek vyplývajících ze zákona, technických norem nebo jiných norem nebo vyplývajících ze smlouvy, je zhotovitel povinen bez zbytečného odkladu tuto škodu odstranit, a není-li to možné, tak ji uhradit. Veškeré náklady s tím spojené nese zhotovitel.
- (6) Zhotovitel odpovídá za to, že jím prováděné dílo nebude trpět žádnými právními vadami, které by měly původ v činnostech či výrobcích použitých při realizaci díla. Zhotovitel rovněž odpovídá za to, že dílo nebude dotčeno chráněnými právy třetích osob, která by nebyla vypořádána nejpozději ke dni předání díla objednateli.
- (7) Zhotovitel může pověřit provedením části díla třetí osobu (dále jen „poddodavatel“) pouze za podmínek stanovených touto smlouvou. Při provádění díla poddodavatelem zhotovitel odpovídá objednateli, jako by tuto část díla prováděl sám.
- (8) Smluvní strany se dále dohodly na následujícím: Jestliže zhotovitel pověří provedením díla nebo jeho části třetí osobu (poddodavatele), zavazuje se řádně a včas proplácet oprávněně vystavené faktury poddodavatelů za podmínek ve smlouvách s nimi sjednanými. Objednatel má právo si smlouvy s poddodavatelem vyžádat. Pokud bude zhotovitel v prodlení delším než 30 dnů se zaplacením jakékoli fakturované částky poddodavatelem, je objednatel oprávněn plnit za zhotovitele a zaplatit poddodavatelovi přímo, pokud poddodavatel objednateli o zaplacení požádá a tuto žádost doloží doklady, prokazujícími řádné splnění příslušné části závazku a oprávněnosti nároku na zaplacení. K oprávněnosti nároku poddodavatele si vyžádá objednatel písemné stanovisko zhotovitele, který je povinen jej doručit objednateli do 3 dnů od výzvy objednatel. Doručeným stanoviskem není objednatel vázán, přihledne však k němu při rozhodnutí, zda bude za zhotovitele plnit. Pokud v uvedené lhůtě nebude stanovisko zhotovitele objednateli doručeno, má se za to, že je nárok poddodavatele oprávněný. Částku zaplacenou poddodavatelovi přímo objednatel je objednatel oprávněn započíst proti zhotovitelem nárokováným splatným i nesplatným pohledávkám z této smlouvy o dílo, anebo vyzvat zhotovitele k zaplacení této částky na účet objednatel. Pokud objednatel vyzve zhotovitele k zaplacení částky vyplacené objednatel poddodavatelem, je zhotovitel povinen objednateli tuto částku vyplatit nejpozději do 3 pracovních dnů od doručení výzvy a zároveň je povinen objednateli zaplatit jednorázovou smluvní pokutu ve výši 20 % z dlužné částky. Pokud zhotovitel nezaplatí do 3 pracovních dnů od doručení výzvy, zavazuje se dále zaplatit objednateli úrok z prodlení ve výši stanovené příslušným právním předpisem, a smluvní pokutu ve výši 0,05 % z dlužné částky za každý i započatý den prodlení se zaplacením. Pokud zhotovitel nezaplatí objednateli příslušnou částku do 30 kalendářních dnů od doručení výzvy, je objednatel oprávněn od této smlouvy odstoupit. Výše uvedená přímá platba objednatel poddodavatelovi nemá vliv na ostatní ustanovení této smlouvy.
- (9) Zhotovitel při plnění předmětu veřejné zakázky zajistí legální zaměstnávání, férové a důstojné pracovní podmínky, odpovídající úroveň bezpečnosti práce pro všechny osoby, které se budou na plnění předmětu veřejné zakázky podílet. Zhotovitel prohlašuje, že neumožňuje výkon nelegální práce ve smyslu zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a ani neodebírá žádné plnění od osoby, která by výkon nelegální práce umožňovala. V případě, že se toto prohlášení ukáže v budoucnu nepravdivým a vznikne ručení objednatel ve smyslu ustanovení zákona č. 435/2004 Sb., má objednatel nárok na náhradu všeho, co za zhotovitele v souvislosti s tímto ručením plnil.
- (10) Zhotovitel je povinen zajistit při provádění díla dodržení veškerých bezpečnostních opatření a hygienických opatření a opatření vedoucích k požární ochraně prováděného díla, a to v rozsahu a způsobem stanoveným příslušnými předpisy.
- (11) V případě, že budou před započítím díla naplněny podmínky zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a

ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), ve znění pozdějších předpisů, a NV (nařízení vlády) č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích, je Zhotovitel povinen bezvýhradně zákonná ustanovení (§16) dodržet.

- (12) Zhotovitel zajistí na svoje náklady ekologickou likvidaci veškerých odpadů vzniklých v souvislosti s jeho činností na díle a musí provést veškerá potřebná opatření k zajištění minimalizace škodlivých vlivů na životní prostředí.
- (13) Objednatel nevyklučuje exkurzi studentů na staveništi, přičemž tuto skutečnost by vybranému zhotoviteli oznámil s dostatečným časovým předstihem (minimálně 3 pracovních dnů). Exkurze na staveništi by probíhala maximálně 2 hodiny.
- (14) Zhotovitel vyvine maximální úsilí, aby byly minimalizovány dopady na životní prostředí, bude respektovat udržitelnost či možnosti cirkulární ekonomiky a pokud je to možné a vhodné bude implementovat nové nebo značně zlepšené produkty, služby nebo postupy související s předmětem veřejné zakázky a bude dodržovat další požadavky na společenskou a environmentální odpovědnost a inovace uvedené v obchodních a jiných smluvních podmínkách; splnění uvedených požadavků zajistí Zhotovitel i u svých poddodavatelů.
- (15) Zadavatel nepřipouští použití jakýchkoliv repasovaných nebo dříve používaných zařízení, dílů a materiálů. Všechny dodané materiály musí být nové a první jakosti.
- (16) Při realizaci díla budou použity pouze výrobky a materiály, které splňují požadavky vyhlášky č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a dále ust. § 145 a násl. zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) a dalších obecně závazných předpisů vztahujících se k dílu. Stavební práce budou zhotovitelem zabezpečeny v celém rozsahu zadávací dokumentace a v souladu s příslušnými platnými ČSN souvisejícími s plněním předmětu veřejné zakázky.
- (17) Všechny povrchy, konstrukce, venkovní plochy apod., poškozené v důsledku provádění prací budou po provedení uvedeny dodavatelem do původního stavu, v případě zničení nebo nenávratného poškození budou dodavatelem na jeho náklad nahrazeny novými.
- (18) Pokud zhotovitel k provedení díla používá zaměstnance nebo třetí osoby, je povinen zajistit proškolení těchto osob nebo jejich zaměstnanců v rozsahu povinností vyplývajících z právních předpisů, a to zejména v oblasti bezpečnosti práce, na úseku požární ochrany, nakládání s nebezpečnými látkami, jakož i v oblasti opatření k ochraně životního prostředí. Rovněž je povinen zajistit, aby tyto osoby plnily výše uvedené povinnosti a zejména, aby při provádění díla důsledně používaly ochranné prostředky a pomůcky. Poplatky za případný zábor veřejného prostranství a pozemků v majetku jiné osoby než zadavatele, zařízení staveniště, náklady na energie, veškerou dopravu, skládku, případně mezideponii materiálu, včetně likvidace veškerých odpadů, si zajišťuje zhotovitel na své náklady, které jsou zohledněny v jeho nabídce. Při realizaci zakázky bude zhotovitel postupovat takovým způsobem, aby plnění nemělo nepříznivý vliv na životní prostředí.

VI. Předání díla

- (1) Zhotovitel je povinen oznámit objednateli nejpozději 3 dny předem, kdy bude dílo či jeho dílčí část připraveno k odevzdání. Objednatel je pak povinen ve zhotovitelem uvedeném termínu zahájit přejímací řízení a řádně v něm pokračovat.
- (2) Zhotovitel je povinen připravit a doložit u přejímacího řízení písemné prohlášení zhotovitele o tom, že dílo bylo provedeno a dokončeno v souladu s požadavky objednatele, všemi příslušnými právními předpisy, normami a standardy.
- (3) Bez těchto dokladů nelze považovat dílo za dokončené a schopné předání.
- (4) O průběhu přejímacího řízení pořídí objednatel protokol, ve kterém se mimo jiné uvede i soupis vad, pokud je dílo obsahuje, s termínem jejich odstranění. Pokud objednatel odmítá dílo převzít, je povinen uvést do protokolu svoje důvody.
- (5) Splněním díla se rozumí úplné provedení díla, podepsání předávacího protokolu o předání a převzetí díla včetně podepsání protokolu o odstranění všech případných vad.

- (6) Objednatel má právo převzít i dílo, které vykazuje drobné vady. V tom případě je zhotovitel povinen odstranit tyto vady v termínu uvedeném v protokolu o předání a převzetí díla. Pokud zhotovitel neodstraní veškeré vady díla v dohodnutém termínu, je povinen zaplatit objednateli smluvní pokutu 1 000 Kč za každou vadu a den prodlení. Objednatel není povinen převzít dílo vykazující vady.
- (7) Zhotovitel je povinen v přiměřené lhůtě odstranit vady. Náklady na odstranění vad nese až do případného rozhodnutí soudu zhotovitel.
- (8) Zhotovitel se zavazuje odstranit veškeré vady i v případě, že tyto vady nebyly uvedeny v zápise o předání a převzetí díla.
- (9) Záruční doba díla je stanovena v délce 60 měsíců ode dne předání a převzetí díla dle této smlouvy.
- (10) Zhotovitel se zaručuje, že po celou záruční dobu bude mít dílo vlastnosti určené touto smlouvou a jinými obecně závaznými právními předpisy. Záruky zhotovitel poskytuje zejména na úplnost a kompletnost díla, soulad díla se závaznými podklady, správnost všech technických řešení, správnost veškerých výpočtů a vzájemný soulad všech částí díla.
- (11) V případě zjištění vady díla způsobené zhotovitelem se zhotovitel zavazuje provést její bezplatné odstranění. Odstranění vady díla bude provedeno bez zbytečného odkladu po uplatnění nároku na odstranění vady objednatelem. Termín pro odstranění vady bude stanoven nejpozději do 10 dnů od uplatnění nároku na odstranění vady, a to na základě analýzy vady a způsobu jejího odstranění.
- (12) Nárok na odstranění vady uplatní objednatel formou zápisu z přijímacího řízení, případně při pozdějším zjištění vady po převzetí díla uplatněním písemné reklamace v záruční lhůtě.
- (13) Zhotovitel je povinen nejpozději do 10 dnů po obdržení reklamace písemně oznámit objednateli, zda reklamaci uznává, či neuznává. Pokud tak neučiní, má se za to, že reklamaci objednatele uznává. Zhotovitel písemně navrhne, do kterého termínu vady odstraní s tím, že nejpozději zhotovitel odstraní vady do 15 dnů ode dne uplatnění reklamace. Termín odstranění vad se dohodne písemně. Odstranění uznaných reklamovaných vad bude provedeno zhotovitelem zdarma.

VII.

Změna smlouvy a pojištění

- (1) Smlouvu lze měnit pouze písemným oboustranně potvrzeným ujednáním výslovně nazvaným Dodatek ke smlouvě.
- (2) Nastanou-li u některé ze stran skutečnosti bránící řádnému plnění smlouvy, je povinna to ihned bez zbytečného odkladu oznámit druhé straně.
- (3) Objednatel je oprávněn bez souhlasu zhotovitele převést svoje práva a povinnosti ze smlouvy vyplývající na jinou stranu, je však povinen zaručit zhotoviteli plnění strany objednatele. Zhotovitel je oprávněn převést svoje práva a povinnosti ze smlouvy vyplývající na jinou stranu pouze s předchozím písemným souhlasem objednatele.
- (4) Zhotovitel si je vědom, že je ve smyslu ust. § 2 písm. e) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, povinen spolupůsobit při výkonu finanční kontroly.
- (5) Zhotovitel se zavazuje archivovat veškeré dokumenty související s předmětem zakázky po dobu nejméně 10 let ode dne poslední platby za provedené práce.
- (6) Zhotovitel se zavazuje, že pokud mu budou objednatelem poskytnuty podklady, pak je použít pouze pro účely spojené s plněním díla a po jeho dokončení veškeré poskytnuté podklady bezodkladně vrátit objednateli.
- (7) Nastanou-li u některé ze smluvních stran skutečnosti, bránící řádnému plnění smlouvy, je povinna toto ihned a bez zbytečného odkladu oznámit druhé smluvní straně.
- (8) Zhotovitel je povinen mít sjednané pojištění odpovědnosti za způsobenou škodu, a to minimálně na pojistné plnění až do výše 100.000 Kč na jednu pojistnou událost. Toto pojištění je povinen zhotovitel udržovat v platnosti po celou dobu trvání této smlouvy. Zhotovitel je povinen prokázat splnění této skutečnosti podle tohoto odstavce předložením dokladu o pojištění, a to nejpozději při předání staveniště. Za doklad o pojištění objednatel považuje výhradně pojistnou smlouvu nebo potvrzení pojišťovny o existenci pojištění odpovědnosti dodavatele za škody způsobené třetí osobě.

- (9) Pokud zhotovitel nebude mít sjednáno pojištění, nebo nepředloží výše uvedené dokumenty, je objednatel oprávněn uplatnit u zhotovitele smluvní pokutu ve výši 1.000 Kč za každý den prodlení, po který nebyl pojištěn v souladu, nebo byl v prodlení s předložením těchto dokumentů.

VIII. Odstoupení od smlouvy

- (1) Objednatel je oprávněn od této smlouvy odstoupit, a to i částečně, v případě podstatného porušení smluvní nebo zákonné povinnosti zhotovitelem.
- (2) Za podstatné porušení smluvní povinnosti se považuje zejména:
- skutečnost, že dílo nebude splňovat parametry deklarované zhotovitelem v jeho nabídce, požadované touto smlouvou, obecně závaznými právními předpisy nebo technickými normami,
 - existence skutečnosti vzniklé z důvodů blíže specifikovaných v této smlouvě jako vadné či odlišné plnění,
 - pokud zhotovitel neodstraní vady a nedodělky díla zjištěné při převímce díla ani v dodatečně lhůtě k tomuto stanovené objednatel tak, aby objednatel mohl dílo od zhotovitele převzít.
- (3) Objednatel je dále oprávněn od této smlouvy odstoupit, a to i částečně, v případě, že zejména:
- nastane důvod pro odstoupení od smlouvy dle ustanovení § 2001 a násl. občanského zákoníku,
 - zhotovitel pozbude oprávnění vyžadované právními předpisy k činnostem, k jejichž provádění je zhotovitel povinen dle této smlouvy,
 - zhotovitel pozbude kteréhokoliv jiného kvalifikačního předpokladu, jehož splnění bylo předpokladem pro zadání veřejné zakázky,
 - bude zahájeno insolvenční řízení dle zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení v platném znění, jehož předmětem bude úpadek nebo hrozící úpadek zhotovitele; zhotovitel je povinen oznámit tuto skutečnost neprodleně objednateli,
 - zhotovitel vstoupí do likvidace.
- (4) Zhotovitel je oprávněn od této smlouvy odstoupit v případě, že objednatel bude v prodlení s úhradou svých peněžitých závazků, vyplývajících z této smlouvy, po dobu delší než devadesát dnů.
- (5) Každé odstoupení od této smlouvy musí mít písemnou formu s uvedením důvodu, přičemž písemný projev vůle odstoupit od této smlouvy musí být druhé smluvní straně doručen doporučeným dopisem na adresu sídla uvedenou v záhlaví této smlouvy.
- (6) Účinky každého odstoupení od smlouvy nastávají okamžikem doručení písemného projevu vůle odstoupit od této smlouvy druhé smluvní straně. Odstoupení od smlouvy se nedotýká nároku na náhradu škody vzniklé porušením této smlouvy ani nároku na zaplacení smluvních pokut.
- (7) V případě odstoupení od smlouvy budou závazky smluvních stran vzniklé v důsledku odstoupení od smlouvy vypořádány následujícím způsobem. V případě odstoupení od smlouvy objednatel zůstává vlastníkem již předané části díla a zhotoviteli náleží část ceny díla připadající na tuto již předanou část díla. Na již předanou část díla objednateli se vztahují veškerá ujednání uvedená v této smlouvě. Vypořádání bude provedeno na základě protokolárního soupisu provedených částí díla.
- (8) Ustanovení předchozího odstavce se nepoužije v případě, že bylo dodáno pouze plnění částečné a objednatel pověřená osoba písemně prohlásí, že jemu před odstoupením od smlouvy dodaná část díla nemá pro jeho potřeby užití. V takovém případě zhotovitel převezme zpět provedené plnění a nebude za něj považovat smlouvenou odměnu.

IX. Ostatní ujednání

- (1) Objednatel je oprávněn dílo v průběhu jeho provádění kontrolovat prostřednictvím pověřené osoby objednatel.
- (2) Veškerá oznámení týkající se smlouvy, dokumentů se smlouvou souvisejících apod. budou zasílány druhé smluvní straně na adresu uvedenou v záhlaví této smlouvy. Smluvní strany jsou povinny zajistit příjem

poštovních zásilek doručovaných na uvedené adresy. Za doručení zásilky se podle této smlouvy budou považovat také případy, kdy pošta zásilku vrátí, neboť se adresát nezdržoval (resp. není znám; odstěhoval se apod.) na uvedené adrese nebo odmítl zásilku z jakéhokoliv důvodu převzít. Dnem doručení bude v takovém případě oznámení pošty odesílateli o neúspěšném doručení zásilky.

- (3) Zhotovitel se zavazuje zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl v důsledku jeho vztahu k objednateli založeného touto smlouvou, tyto skutečnosti nevyužít pro sebe či pro jiného ani neumožnit jejich využití třetím osobám, nejde-li o řádné plnění této smlouvy. Zhotovitel se zavazuje, že použije poskytnutá data pouze pro zpracování díla a nepředá tato data třetí osobě.
- (4) Za porušení povinnosti mlčenlivosti, nebo jiné povinnosti specifikované v této smlouvě je zhotovitel povinen uhradit objednateli smluvní pokutu ve výši pět tisíc korun českých, a to za každý jednotlivý případ porušení povinnosti.
- (5) Zaplacením smluvní pokuty není dotčeno právo smluvní strany na náhradu škody vzniklé porušením smluvní povinnosti, které se smluvní pokuta týká.
- (6) Pokud předmět díla zahrnuje i díla ve smyslu autorského zákona zhotovitel uděluje objednateli licenci v neomezeném rozsahu ke všem vytvořeným dílům a ke všem jejich jednotlivým částem věcně i časově, a to na dobu trvání majetkových autorských práv zhotovitele. Zhotovitel zároveň prohlašuje, že je oprávněn tuto licenci udělit, neboť příslušnými majetkovými právy k dílům i všem jejich částem disponuje.
- (7) Licence k dílům i ke všem jejich jednotlivým částem je udělena jako výhradní. Zhotovitel není oprávněn poskytnout licenci k dílům ani jejich jednotlivým částem třetím osobám.
- (8) Objednatel je oprávněn zcela nebo zčásti oprávnění tvořící součást licence poskytnout třetí osobě (podlicence).
- (9) Odměna za poskytnutí licence je zahrnuta v ceně za provedení díla dle článku III. této smlouvy.
- (10) Zhotovitel obstará na své náklady originály stavebního deníku.

X.

Vyšší moc

Zhotovitel neodpovídá za prodlení v plnění předmětu smlouvy, nebo za nemožnost plnění smlouvy, které jsou způsobeny nepředvídatelnými okolnostmi nebo příčinami, které nastaly nezávisle na jeho vůli a které není v jeho moci ovlivnit. Obdobně neodpovídá za prodlení s plněním svých závazků z této Smlouvy Objednatel.

XI.

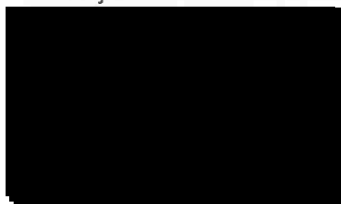
Závěrečná ustanovení

- (1) Vztahy touto smlouvou neupravené se řídí právním řádem České republiky zejména příslušnými ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- (2) Pokud oddělitelné ustanovení této smlouvy je nebo se stane neplatným či nevynutitelným, nemá to vliv na platnost zbývajících ustanovení této smlouvy. V takovém případě se strany této smlouvy zavazují uzavřít do šedesáti pracovních dnů od výzvy druhé ze stran této smlouvy dodatek k této smlouvě nahrazující oddělitelné ustanovení této smlouvy, které je neplatné či nevynutitelné, platným a vynutitelným ustanovením odpovídajícím hospodářskému účelu takto nahrazovaného ustanovení.
- (3) Obě smluvní strany budou při kontaktu se třetími stranami jednat a vystupovat tak, aby nijak nepoškodily jméno druhé strany.
- (4) Smluvní strany udělují souhlas ke zveřejnění veškerých údajů uvedených v této smlouvě.
- (5) Zhotovitel souhlasí se zveřejněním této smlouvy včetně všech jejích příloh a případných dodatků na profilu zadavatele/objednatele a v registru smluv v souladu s příslušnými právními předpisy a výslovně prohlašuje, že veškeré informace, skutečnosti a veškerá dokumentace týkající se díla, které jsou případně předmětem obchodního tajemství a považují se za důvěrné, předem objednateli písemně a jasně označil a nejsou obsaženy v této smlouvě.
- (6) Pokud bude tato smlouva uzavřena v listinné podobě, bude sepsána ve čtyřech stejnopisech, z nichž objednatel obdrží tři vyhotovení a jedno vyhotovení obdrží zhotovitel.
- (7) Tato smlouva je uzavírána na základě směrnice č. 3 Rady Královéhradeckého kraje.
- (8) Smluvní strany berou na vědomí, že tato smlouva podléhá podmínkám a omezením dle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv. Tato

smlouva nabývá platnosti podpisem smluvních stran a účinnosti jejím uveřejněním Ministerstvem vnitra České republiky prostřednictvím registru smluv. Zveřejnění smlouvy zajistí objednatel.

- (9) Smluvní strany potvrzují, že si tuto smlouvu před jejím podpisem přečetly, porozuměly jejímu obsahu, uzavírají ji svobodně a vážně. Na důkaz toho připojují své níže uvedené podpisy.

Za objednatele v Hradci Králové, dne 06. 02. 2025

Petr Koleta, hejtman

Královéhradecký kraj
se sídlem v
Hradci Králové
3

Za zhotovitele v Novém Bydžově, dne

Restaurátorské ateliéry Kamas s.r.o.

Jos. Jungmanna 1488

50401 Nový Bydžov

tel. 327518227, fax 327518298

MgA. Ema Kamas, restaurátorka

Přílohy:

Příloha č. 1 - Rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče č.j. MMHK/044537/2023 PP/MEJ ze dne 27. 02. 2023

Příloha č. 2 – Položkový rozpočet

Příloha č. 3 – Souhrnné prohlášení zhotovitele předložené objednateli v rámci řízení o veřejné zakázce, jehož součástí je seznam poddodavatelů

HRADEC KRÁLOVÉ

MAGISTRÁT MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, ČESKOSLOVENSKÉ ARMÁDY 408, 502 00 HRADEC KRÁLOVÉ

ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

12.1.2023

NAŠE ZN.:

MMHK/009670/2023/PP/MEJ

NAŠE Č.j.:

MMHK/044537/2023 PP/MEJ

VYŘIZUJE:

TEL.:

E-MAIL:

Královéhradecký kraj, IČO 70889546
Pivovarské náměstí č.p. 1245/2
500 03 Hradec Králové 3

DATUM:

27.2.2023

ROZHODNUTÍ

Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče, jako věcně a místně příslušný prvoinstanční orgán státní památkové péče podle § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), ve znění pozdějších předpisů, a ve znění § 17 Vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, zahájil podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě písemné žádosti ze dne 12.1.2023 žadatele, kterým je:

Královéhradecký kraj, IČO 70889546, Pivovarské náměstí č.p. 1245/2, 500 03 Hradec Králové 3,
o vydání závazného stanoviska § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci:

Restaurování 7 pomníků z války 1866, jenž se nalézají na pozemcích parc. č. 77, 314/28 a st. parc.č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a jsou součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622.

obec

část obce

katastrální území

parcelní číslo

ulice, náměstí, apod.

název nemovitosti

číslo popisné

ÚSKP

Chlum

Chlum

Chlum u Hradce Králové

st. p. 12, parc. č. 77, 314/28

intravilán obce

vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce

bez čp.

21830 / 6-622

Po písemném vyjádření (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, IČO 75032333, Valdštejské náměstí č.p. 162/3, Praha 1-Malá Strana, 118 00 Praha 011) č.j. NPU-362/4272/2023 ze dne 1.2.2023, které bylo doručeno dne 2.2.2023 pod č.j. MMHK/026387/2023, vydává Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče (dále jen "správní orgán"), v souladu se zněním § 68 zákona 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "správní řád"), podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči toto

ZÁVAZNÉ STANOVISKO:

Práce: Restaurování 7 pomníků z války 1866, jenž se nalézají na pozemcích parc. č. 77, 314/28 a st. parc.č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a jsou součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, spočívá podle předložené žádosti, informací získaných od investora, dle dvou předložených restaurátorských záměrů nazvaných „Záměr restaurování souboru pomníků bitvy 1866 u Hradce Králové v obci Chlum“ (autor: MgA. Ema Kamas, J. Jungmanna 1488, 504 01 Nový Bydžov, ze dne 15. 2. 2022) a „Záměr restaurování náhrobků na Pruském hřbitově“ (autor: MgA. Ema Kamas, J. Jungmanna 1488, 504 01 Nový Bydžov a Lucie Štefanková, DiS., Lípa 36, 503 12 Všestary ze dne 15. 2. 2022) v následujícím:

Pomník tří rakouských a jednoho pruského vojína v obci Chlum, ev. č. 250

- Návrh obnovy: Biologické napadení bude nejprve ošetřeno biocidním prostředkem a po dané době působení omyto regulovanou tlakovou vodou. Drobné defekty v kameni budou doplňovány tmelem na minerální bázi, plastické doplňky budou svou barevností a charakterem blízké originální hmotě pískovce. Na závěr pomník navrhujeme ošetřit preventivně biocidním prostředkem a hydrofobizovat povrch kamene. Písmo bude vymalováno stejným odstínem barvy, dle současné. V minulosti se reliéfy křížků na pyramidálních náhrobcích dle dobových fotografií zlatily (je na zvážení investora a zástupce NPÚ, zdali chtějí zlatení obnovit).

Pomník Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum, ev. č. 25

- Návrh obnovy: Biologické napadení bude nejprve ošetřeno biocidním prostředkem a po dané době působení omyto regulovanou tlakovou vodou. Zčernalé depozity, které se vyskytují na náhrobku budou odstraněny pomocí čistící pasty Fassadenreinigen – paste a poté pečlivě omyty destilovanou vodou. Defekty v kameni budou doplňovány tmelem na minerální bázi, plastické doplňky budou svou barevností a charakterem blízké originální hmotě žuly. U písma navrhujeme odstranit stávající výraznou barevnost mechanicky pomocí skalpelů a písmo znovu vyzlatit. Prasklý kámen u sloupku bude přilepen epoxidovou pryskyřicí a okolí vytmeleno a vyretušováno. Dle historických fotografií bude zhotovena rekonstrukce erbu. Po konzultaci se zástupcem NPÚ a investorem bude zvolen materiál pro odlitek erbu (litina/patinovaný epoxidový odlitek). Na závěr bude pomník ošetřen preventivně biocidním prostředkem. Hydrofobizace kamene bude provedena pouze na horizontálních plochách.
- U oplocení navrhujeme: povrch oživit dvěma nátěry černé kovářské barvy (např. Alkyton). Bronzovou trnovou korunu bude třeba mechanicky očistit mosazným kartáčem od volných nečistot, a poté reliéf důkladně opláchnout destilovanou vodou. Pokud bude rozhodnuto zástupcem NPÚ, investorem a přistoupí se ke zlatení trnové koruny: povrch bude odmaštěn benzínem, poté bude natřen základovou barvou (Formex), dále budou aplikovány 2-3 nátěry přípravkem (Tikkurila Miranol), zlato bude pokládáno na olejový podklad (Mixture). Pokud nebude trnová koruna zlatena, navrhujeme její konzervaci nátěrem včelího vosku rozpuštěného v benzínu.

Pomník Ferdinanda Poschachera z Poschachu na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum, ev. č. 26

- Návrh obnovy: Biologické napadení bude nejprve ošetřeno biocidním prostředkem a po dané době působení omyto regulovanou tlakovou vodou. Degradovaný povrch pískovce, který by mohl být dalšími procesy čištění narušen bude předzpevněn prostředkem na bázi organokřemičitanů. V místech, kde vznikly sádrovcové krusty budou aplikovány zábaly roztoku hydrogenuhličitanu amonného v buničině, po působení zábalu bude povrch pískovce mechanicky čištěn pomocí měkkých kartáčků a demineralizované vody. Lokálně, především na kříži a věnci bude nezbytné povrchy dočistit mikro abrazivní metodou mikropískování. Drobné defekty v kameni budou doplňovány tmelem na minerální bázi, tyto plastické doplňky budou svou barevností a charakterem blízké originální hmotě pískovce. Bude obnoveno spárování. Písmo bude očištěno mechanicky pomocí skalpelů. Výmalba písma bude obnovena v odstínu lomené černé barvy. Okolí písma navrhujeme lehce zaretušovat, aby se scelil „ušpiněný“ povrch kamene, který vznikl čištěním písma v minulosti. Prasklinu navrhujeme injektovat nízkoviskózní epoxidovou pryskyřicí a poté prasklinu vytmelit. Na závěr bude pomník ošetřen preventivním biocidním prostředkem a povrch kamene bude hydrofobizován pouze na exponovaných a horizontálních plochách.
- Navrhujeme oplocení: mechanicky očistit kartáčem, odmastit technickým benzínem, zkorodovaná místa lokálně ošetřit tanátováním, doplnit chybějící spojovací prvky. Celkový povrchový nátěr obnovit dvěma vrstvami černé kovářské barvy (Alkyton).

Doporučené materiály a technologie k pomníkům ev. č. 250, 25 a 26:

- Mokré čištění: biocidní ošetření Sanatop Likvid Profi (Stachema), regulovaná tlaková voda, regulovaná vodní pára, kartáčky různých tvrdostí, kamenické nářadí a kovové skalpely.
- Čištění: abrazivní metoda mikropískování (s použitím abraziva korund brown F180, při tlaku max. 2,5 bar.), destilovaná voda, mikrodlátko, skalpely (barva v nápisích), černé depozity: Fassadenreinigen – paste (Remmers).

- Injektáž: Vapoinjekt (AQUA BARTA), akrylátová pryskyřice Paraloid B72 (Rohm & Haas, USA), aceton, nízkoviskózní epoxidová pryskyřice (Havel Composites).
- Plastické retuše: 2 % roztok disperse Sokrat S2802 A, bílý cement, vápno, písky Sklopísky Střeleč, a.s., světlo stálé pigmenty.
- Výmalby písma: světlo stálé pigmenty, 2 % roztok disperse Sokrat S2802 A, akrylátová pryskyřice Paraloid B72 (Rohm & Haas, USA), aceton.
- Zlacení: Podklad pod zlacení: žlutá lesklá alkydová barva Alkyton (ředidlo S6005), zlacení plátkovým zlatem: mixtion (LEFRANC), plátkové zlato (ušlechtilé růžové, trojitě zlato 23,75 karátů), u písma (ušlechtilé dvojité zlato).
- Preventivní ošetření: preventivní biocidní postřik Sanatop Likvid Profi (Stachema), hydrofobizace IMESTA IW 290 (Imesta).
- Zpevnění: Bezrozpouštědlový zpevňovač kamene na organokřemičité bázi KSE 300 (Remmers).
- Nátěr oplocení: Alkyton (Rust-oleum), základová barva Formex (barvy laky Hostivař).
- Odmašťování: technický benzín.
- Pasivace korozních produktů: bezoplachový Odrezovač s taninem (f. Worko CZ s.r.o.) bez anorganických kyselin, obsahuje tanin, benzylalkohol, ethanol, solventní naftu, technický petrolej.
- Tmelení defektů v litině: Dvousložkový polyesterový jemný tmel (f. Presto).

Náhrobek Jana Viléma Hillera z Gärtringenu na pruském hřbitově, ev. č. 197

- Návrh obnovy nápisu: Nejprve budou provedeny zkoušky čištění písma (pravděpodobně půjde barva odstranit pouze částečně, a to mechanicky pomocí skalpelů). Drobné defekty v kameni budou doplňovány tmelem na minerální bázi, plastické doplňky budou svou barevností a charakterem blízké originální hmotě pískovce. Lokální černé depozity, které narušují celistvost plochy písma navrhujeme čistit lokálně přípravkem a poté velice důkladně omýt destilovanou vodou. Nápis navrhujeme vymalovat odstínem hnědo-červené matné barvy. Pokud by nebylo možné necitlivou výmalbu písma zcela očistit navrhujeme přistoupit k lokální retuši okrajů písma. Na závěr pomník navrhujeme ošetřit preventivně biocidním prostředkem a hydrofobizovat povrch kamene pouze na exponovaných a horizontálních plochách.

Hrob Richarda Gusovia na pruském hřbitově, ev. č. 201

- Návrh obnovy: nejprve bude biologické napadení na povrchu náhrobku ošetřeno biocidním prostředkem a po dané době působení omyto regulovanou tlakovou vodou, která odstraní i volné nečistoty ulpívající na povrchu památky. Prasklina na mramorové desce bude vyinjektována a vytmelena tmelem, který bude svým charakterem blízký originálnímu kameni (cararskému mramoru). Písmo navrhujeme znovu vymalovat odstínem barvy červeno-hnědé (možnost zlacení písma navrhujeme konzultovat s investorem a zástupcem NPÚ). Na závěr bude deska hydrofobizována prostředkem Lukosil, který zároveň povrch desky lehce zpevní. Pomník navrhujeme ošetřit preventivně biocidním prostředkem a hydrofobizovat povrch pískovce pouze na exponovaných a horizontálních plochách.

Hrob dvou pruských důstojníků na pruském hřbitově, ev. č. 203

- Návrh obnovy: Biologické napadení na povrchu náhrobku bude nejprve ošetřeno biocidním prostředkem a po dané době působení omyto regulovanou tlakovou vodou, která odstraní i volné nečistoty ulpívající na povrchu památky. Výmalba písma bude obnovena v hnědočervené barevnosti. Drobné defekty v kameni budou doplňovány tmelem na minerální bázi, plastické doplňky budou svou barevností a charakterem blízké originální hmotě pískovce. Na závěr pomník navrhujeme ošetřit preventivně biocidním prostředkem a hydrofobizovat povrch kamene pouze na exponovaných a horizontálních plochách.

Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově, ev. č. 200

- Návrh obnovy: Navrhujeme navrátit zrestaurovanou a pozlacenou plastiku Ježíše Krista na litinový kříž, nebo její kopii provedenou v litině či plastu (tento bod je třeba konzultovat s investorem a zástupcem NPÚ). Biologické napadení na povrchu náhrobku bude nejprve ošetřeno biocidním prostředkem a po dané době působení omyto regulovanou tlakovou vodou, která odstraní i volné nečistoty ulpívající na povrchu památky. V některých místech bude třeba opravit písmo. Mechanicky očistit skalpelem a poté znovu vymalovat celý nápis matnou barvou podobné

barevnosti, aby bylo dosaženo optimálního vzhledu z hlediska estetiky. Drobné defekty v kameni budou doplňovány tmelem na minerální bázi, plastické doplňky Záměr restaurování náhrobků na pruském hřbitově Chlumu, bitva 1866 u Hradce Králové 10 budou svou barevností a charakterem blízké originální hmotě pískovce. Na železných kramlích bude obnoven nátěr. Na závěr pomník navrhujeme ošetřit preventivně biocidním prostředkem a hydrofobizovat povrch kamene pouze na exponovaných a horizontálních plochách.

- Variantní návrh na restaurování plastiky Ježíše Krista:

Varianta A (zrestaurování originálu):

- Odstranění dožilých zbytků povrchových úprav a korozních produktů mechanicky jemným otryskáním.
- Doplnění chybějících prvků (zhotovení modelů, odlití ve slévárně litiny), uchycení nových dílů. svarem el. obloukem a litinovou elektrodou, cizelování spojů.
- Vyvaření trhlin el. obloukem a litinovou elektrodou.
- Budou muset být zhotoveny nové závěsné úchyty, původní zůstaly v Monumentálním kříži (ty budou odstraněny odvrtáním).
- Pasivace povrchu tanátováním, případně bude-li žádáno investorem po konzultaci se zástupci NPÚ pozinkování celého korpusu Krista (šopování).
- Vytmelení defektů např. polyesterovým dvousložkovým tmelem.
- Nátěr základní syntetickou barvou (např. Formex) ve dvou vrstvách.
- Nátěr alkydovou žlutou barvou (např. Tikkurila Miranol) ve třech vrstvách – jako podklad pod zlacení.
- Zlacení celé sochy Krista plátkovým zlatem na mixtion (plátkové zlato trojité 24kt).

Varianta B (výroba kopie sochy):

- Vyhotovení modelu a odlití ve slévárně litiny.
- Pozinkování povrchu šopování.
- Nátěr základní syntetickou barvou (např. Formex) ve dvou vrstvách.
- Nátěr alkydovou žlutou barvou (např. Tikkurila Miranol) ve třech vrstvách – jako podklad pod zlacení.
- Zlacení celé sochy Krista plátkovým zlatem na mixtion (plátkové zlato trojité 24kt).

Varianta C (výroba kopie v epoxidové pryskyřici)

- Očištění a domodelování stávající plastiky
- Formování
- Odlitek z probarvené epoxidové pryskyřice
- Zlacení celé sochy Krista plátkovým zlatem

Doporučené materiály a technologie k pomníkům ev. č. 197, 201, 203 a 200:

- Mokré čištění: biocidní ošetření Sanatop Likvid Profi (Stachema), regulovaná tlaková voda, regulovaná vodní pára, Fassadenreiniger (Remmers) kartáčky různých tvrdostí, kamenické nářadí a kovové skalpely, demineralizovaná voda.
- Injektáž: Vapoinjekt (AQUA BARTA), akrylátová pryskyřice Paraloid B72 (Rohm & Haas, USA), aceton, mramorová moučka.
- Plastické retuše: 2 % roztok disperse Sokrat S2802 A, bílý cement, vápno, písky Sklopísky Střeleč, a.s., světlostálé pigmenty, mramorová drť.
- Výmalby písma: světlo stálé pigmenty, 2 % roztok disperse Sokrat S2802 A, akrylátová pryskyřice Paraloid B72 (Rohm & Haas, USA), aceton.
- Zlacení: Podklad pod zlacení: žlutá lesklá alkydová barva Alkyton (ředidlo S6005), zlacení plátkovým zlatem: mixtion (LEFRANC), plátkové zlato (ušlechtilé růžové, trojité zlato 23,75 karátů).
- Preventivní ošetření: preventivní biocidní postřik Sanatop Likvid Profi (Stachema), hydrofobizace IMESTA IW 290 (Imesta).
- Hydrofobizace a zpevnění mramoru: Lukosil®M130 (roztok silikonové pryskyřice v xylenu).

Podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči správní orgán věc posoudil takto:

A. Restaurování pomníku ev. č. 250 z války 1866 (pomník věnovaný třem rakouským a jednomu pruskému vojínovi v obci Chlum), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 314/28 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, je přípustné při splnění následujících podmínek:

- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojetí všech nápisů včetně reliéfu kříže.
- 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchu a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničínovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čistící pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlou a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
- 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
- 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
- 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Bude-li doloženo provedení reliéfu kříže vyzlacením, bude zlacení rekonstruováno tzv. na staro, tedy s důrazem na uchování historické autentičnosti a přirozené patiny. Vzorky barevného provedení a pokovení budou před celkovou realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.7. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
- 1.8. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
 - 1.8.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).
- 1.9. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.
- 1.10. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.

B. Restaurování pomníku ev. č. 25 z války 1866 (pomník Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum), jenž se nalézá na pozemku st. parc. č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, je přípustné při splnění následujících podmínek:

- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů a původní povrchová úprava trnové koruny.
- 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničinovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlátky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čistící pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlou a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
- 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
- 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
- 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Bude-li doloženo původní provedení originálních nápisů vyzlacením, bude zlacení rekonstruováno tzv. na staro, tedy s důrazem na uchování historické autentičnosti a přirozené patiny. Vzorky barevného provedení a pokovení nápisů budou před realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.7. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
- 1.8. Povrchové pojednání trnové koruny z pomníku Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně, ev. č. 25 bude vycházet ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Vzorky povrchové úpravy trnové koruny budou před představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.9. Pro rekonstrukci erbu bude nejprve proveden ze sochařské hlíny či plastelíny model v měřítku 1:1. Model budou vycházet z historické fotodokumentace.
- 1.10. Model erbu bude předložen výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově na svolaném kontrolním, kde se ověří soulad navrhované podoby s požadavky uvedenými v podmínce č. 9. Teprve po konstatování orgánu státní památkové péče, že předložená podoba erbu odpovídá požadavkům památkové péče, lze přistoupit k finálnímu provedení odlitím z litiny. Vyhotovený erb bude povrchově upraven do podoby patinovaného bronzu.
- 1.11. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
 - 1.11.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).

- 1.12. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.
- 1.13. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.

C. Restaurování pomníku ev. č. 26 z války 1866 (Ferdinanda Poschachera z Poschachu na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum), jenž se nalézá na pozemku st. parc. č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, je přípustné při splnění následujících podmínek:

- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů.
- 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničinovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čistící pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlou a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
- 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
- 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
- 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Vzorky barevného provedení a pokovení nápisů budou před realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.7. Stávající kramle budou antikorozně ošetřeny. V případě jejich dožití či absence budou nahrazeny novými, kovářsky upravenými z nerezového materiálu. Povrchová úprava bude odvozena z originálních kramlí.
- 1.8. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
- 1.9. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:

- 1.9.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).
- 1.10. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.
- 1.11. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.
- D. Restaurování pomníku ev. č. 197 z války 1866 (Náhrobek Jana Viléma Hillera z Gärtringenu na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovitě kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, je přípustné při splnění následujících podmínek:**
- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů.
- 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničinovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čisticí pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlou a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
- 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
- 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
- 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Vzorky barevného provedení budou před realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.7. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
- 1.8. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
- 1.8.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).

- 1.9. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.
- 1.10. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.
- E. Restaurování pomníku ev. č. 201 z války 1866 (Hrob Richarda Gusovia na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, **je přípustné při splnění následujících podmínek:**
- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů.
- 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničinovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlátka, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čisticí pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlost a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
- 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
- 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
- 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Bude-li doloženo původní provedení originálních nápisů vyzlacením, bude zlacení rekonstruováno tzv. na staro, tedy s důrazem na uchování historické autentičnosti a přirozené patiny. Vzorky barevného provedení a pokovení nápisů budou před realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.7. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
- 1.8. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
- 1.8.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).

- 1.9. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.
 - 1.10. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.
- F. Restaurování pomníku ev. č. 203 z války 1866 (Hrob dvou pruských důstojníků na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, je přípustné při splnění následujících podmínek:**
- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů.
 - 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničínovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čisticí pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
 - 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlou a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
 - 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
 - 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
 - 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Vzorky barevného provedení a pokovení nápisů budou před realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
 - 1.7. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
 - 1.8. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
 - 1.8.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).
 - 1.9. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče,

zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.

- 1.10. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.

G. Restaurování pomníku ev. č. 200 z války 1866 (Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, je přípustné při splnění následujících podmínek:

- 1.1. Před zahájením prací budou několika sondami, případně laboratorně, ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů a původní povrchová úprava trnové koruny.
- 1.2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničinovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využití horniny a druhu krusty. V případě nedostatečného výsledku čištění budou lokálně odzkoušeny průmyslově vyráběné čistící pasty určené k restaurování. Způsob a definitivní míra čištění kamene bude před samotnou realizací konzultována na základě vytvořených zkoušek čištění se zástupci státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlost a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
- 1.4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
- 1.5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
- 1.6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1. Vzorky barevného provedení a pokovení nápisů budou před realizací představeny zástupcům státní památkové péče (zástupci Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče a Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově) v rámci kontrolního dne.
- 1.7. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
- 1.8. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
 - 1.8.1. Počáteční kontrolní den bude svolán k provedeným zjištěním dle podmínky č. 1.1. a po provedených zkouškách čištění (viz. podmínka č. 1.2.).
- 1.9. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.

- 1.10. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude kromě jiného i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií. Přiložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.
- H. Návrh na restaurování plastiky Ježíše Krista na pomníku ev. č. 200 z války 1866 (Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, **je dle varianty A nepřipustné.**
- I. Návrh na restaurování plastiky Ježíše Krista na pomníku ev. č. 200 z války 1866 (Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, **je dle varianty B přípustné při splnění následujících podmínek:**
- 1.1. Pro vyhotovení kopie sochy bude nejprve proveden ze sochařské hlíny či plastelíny model v měřítku 1:1. Model budou vycházet z dochovaného originálu a historické fotodokumentace.
 - 1.2. Model sochy bude předložen výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově na svolaném kontrolním, kde se ověří soulad navrhované podoby s požadavky uvedenými v podmínce č. 1.1. Teprve po konstatování orgánu státní památkové péče, že předložená podoba sochy odpovídá požadavkům památkové péče, lze přistoupit k finálnímu provedení odlitím z litiny.
 - 1.3. Dochovaný originální korpus Krista bude konzervován a uložen v depozitáři. Místo uložení bude zaznamenáno v restaurátorské zprávě. Korpus bude dostatečně prokazatelně označen coby původní součást nemovité kulturní památky, litinového kříže věnovanému všem padlým rakouským a pruským vojákům na pruském hřbitově, ev. č. 200, rejstř. č. ÚSKP: 21830/6-622, a to ve veškerých interních dokladech vlastníka a nového pověřeného správce. V případě, že originální korpus bude nově zapsán v ÚSKP jako movitá kulturní památka, bude nově rejstř. č. rovněž uvedeno ve všech interních dokladech vlastníka i pověřeného správce.
- J. Návrh na restaurování plastiky Ježíše Krista na pomníku ev. č. 200 z války 1866 (Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově), jenž se nalézá na pozemku parc. č. 77 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a je součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, **je dle varianty C nepřipustné.**

ODŮVODNĚNÍ

Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče jako věcně a místně příslušný prvoinstanční orgán státní památkové péče obdržel dne 12.1.2023 písemnou žádost o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči žadatele, kterým je:

Královéhradecký kraj, IČO 70889546, Pivovarské náměstí č.p. 1245/2, 500 03 Hradec Králové 3,

o vydání závazného stanoviska § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci:

Restaurování 7 pomníků z války 1866, jenž se nalézají na pozemcích parc. č. 77, 314/28 a st. parc.č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a jsou součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622.

Tímto dnem bylo v souladu s § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno řízení o podané žádosti vedené pod spis. zn. MMHK/009670/2023/PP/MEJ. V souladu s ustanovením § 38 odst. 1 zákona správního řádu bylo účastníkům řízení umožněno nahlédnout do spisového materiálu a uplatnit své připomínky a náměty k uvedenému předmětu řízení.

Vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce, jehož součástí jsou následující pomníky: Pomník tří rakouských a jednoho pruského vojína v obci Chlum, ev. č. 250, Pomník Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum, ev. č. 25, Pomník Ferdinanda Poschachera z Poschachu na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum, ev. č. 26, Náhrobek Jana Viléma Hillera z Gärtringenu na pruském hřbitově, ev. č. 197, Hrob Richarda Gusovia na pruském hřbitově, ev. č. 201, Hrob dvou pruských důstojníků na pruském hřbitově, ev. č. 203 a Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově, ev. č. 200 situované na pozemcích parc. č. 77, 314/28 a st. parc.č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové, je nemovitá kulturní památka chráněná státem ve smyslu zákona o státní památkové péči, která je evidována v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 21830 / 6-622. Dále se pomníky nalézají v krajinné památkové zóně Areálu bojiště bitvy u Hradce Králové (dále jen KPZ), prohlášené Vyhláškou Ministerstva kultury ze dne 1. července 1996, č. 208/1996Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny.

Žadatel Královéhradecký kraj, oddělení majetkové, IČO 70889546, Pivovarské náměstí č.p. 1245/2, 500 03 Hradec Králové 3 je podle rozhodnutí Ministerstva kultury o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů ze dne 13. 9. 2001 vlastníkem výše uvedených pomníků.

Vzhledem ke skutečnosti, že Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče, jsou známy všechny podstatné skutečnosti (z jiné úřední činnosti) a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením.

Pomník tří rakouských a jednoho pruského vojína v obci Chlum, ev. č. 250 - Pomník tvoří pískovcová typová pyramida složená ze tří stupňů – pylonu a dvou podstavců. Na čelní straně pomníku je vysekán český a německý nápis provedený lazurnou černou barvou: Zde v Pánu odpočívají / tři rakouští / a / jeden / pruský voják. / Hier ruhen / im Herrn / 3 österreichische / und / ein preussischer / Soldat. / 18 3/7. 66. Nad nápisem je vysekán reliéf jednoduchého kříže s rozšiřujícími se konci ramen. Z boku podstavce je pomník označen Komitétem pro udržování památek z války roku 1866: Č. 250.

Současný stav pomníku: Celý povrch kamene je výrazně pokryt bionapadením především řasou a lišejníkem lokálně i mechem (pomník je umístěn ve stínu stromu). Výmalba písma zaniká pod vrstvou bionapadení, celkově je dožilá. Povrch kamene působí celistvě. Po očištění povrchu bude viditelný rozsah posledních oprav a jejich stav.

Pomník Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum, ev. č. 25 - Náhrobek křídelního pobočníka vrchního velitele tvoří žulový masivní kříž se špičatě zakončenými břevny, výraznou patkou a členitým, rozšiřujícím se dvoudílným podstavcem. Povrch kamene je leštěný. Ve středu žulového kříže je vysekané nízké kruhové lůžko, ve kterém je osazena reliéfní trnová koruna z bronzové zlatce. V horní části soklu byl původně osazen bronzový reliéf erbu, který byl později odcizen. Pod erbem je vysekán nápis provedený černou barvou: FERDINAND GRAF GRÜNE / k. k. Major. / geboren den 1. November 1836. – in der Schlacht bei Königgrätz / am 3. Juli 1866 in treue Erfüllung seiner Pflicht verwundet / und am 5. Juli d. J. den Heldentod gestorben. Náhrobek dále tvoří nízká žulová obruba s hrubším povrchem, do níž je zasazen ozdobný ocelový plot natřený černou barvou s brankou v čele. Vnitřek ohrádky je vysypán křemenným kamenivem.

Současný stav pomníku: Náhrobek byl restaurován poměrně v nedávné době. Na povrchu žulového náhrobku ulpívají volné nečistoty především na zadní části, kde není povrch kamene leštěn, zde se vyskytuje i bionapadení. Pod patkou kříže na levé straně podstavce se nacházejí výrazné praskliny, jejich původ je pravděpodobně mechanický. Pod rameny kříže v dešťových stínech se vyskytují černé depozity. Písmo je vymalováno poměrně necitlivě, sytě černou lesklou barvou. Lokálně je možné nalézt pod barvou drobné fragmenty zlatce písma. Na reliéfní trnové koruně se nacházejí poměrně viditelné fragmenty zlatce. Spárování a plastické retuše žulové ohrádky jsou dožilé, místy zcela chybí. Povrch kamene je pokryt volnými nečistotami a bionapadením v podobě řas a lišejníků. Lokálně je obruba ušpiněna černou kovářskou barvou, kterou byl opravován ocelový plůtek. Oplocení je celkově v uspokojivém stavu. Povrchový nátěr je dožilý. Pískovcová ohrádka je u jednoho sloupku

prasklá.

Pomník Ferdinanda Poschachera z Poschachu na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum, ev. č. 26 - Pískovcový náhrobek velitele brigády I. armádního sboru, jenž zde byl pohřben po exhumaci z hromadného hrobu dne 24. 4. 1867, je tvořen vysokým křížem, na němž je zavěšen kamenný vavřínový věnec. Ramena kříže jsou vysekána jako osmihran. Patka se rozšiřuje v bohaté profilaci a je osazena na vysoký hranolový podstavec. Podstavec je v horní části sesekán do tvaru stříšky, na níž navazuje jednoduchá profilace a samotný podstavec, v jehož každé stěně je vysekána jednoduchá neogotická kružba. Kružba na čelní stěně soklu je rozdělena vertikální čarou – vlevo je vysekán německý nápis, vpravo český. Jméno pohřbeného je provedeno kapitálkou přes celou šíři kružby. Písmo je vymalováno černou barvou. Německý nápis v levé části: Hier ruhet / der k.k. / Generalmajor / FERDINAND POSCHACHER / v. POSCHACH, / gefallen am / 3. Juli 1866 / für Gott, / Kaiser und / Vaterland. Český nápis v levé části: Zde leží / c. k. / Generalmajor / FERDINAND POSCHACHER / v. POSCHACH, / padnul v bitvě / 3. července 1866 / za Boha, / císaře / a vlast. Na čelní straně podstavce vpravo dole je vysekána datace opravy a číslo hrobu je vymalováno černou barvou: Renov. Kom. / 1890. / Č. 26. Náhrobek dále tvoří nízká pískovcová obruba, do níž je zasazen ozdobný litinový plot s brankou. Vnitřek ohrádky je vysypán křemenným kamenivem.

Současný stav pomníku: Celý náhrobek i pískovcová obruba je pokryta bio napadením, především řasou lokálně i lišejníky. Pískovec zvolený pro kříž má větší podíl jílovité složky a není tak odolný podnebním vlivům lokálně je povrch pískovce degradovaný. V minulosti byl opravován, tyto plastické retuše jsou již dožilé, jsou viditelné (mají šedou barvu a jsou hrubozrnné). Nerovnosti v povrchu byly v minulosti tmeleny plošně. V těchto místech je povrch kamene více degradovaný. Ztráta originálního povrchu se nachází lokálně i na věnci, kde je povrch pokryt černým depozitem. Drobná profilace na zakončení horního ramene kříže je poškozena po celém obvodu. Na podstavci se vyskytují lokálně dožilé tmely odlučující se od podkladu. Na zadní straně stříšky přes profilaci vede dlouhá prasklina, vyskytuje se pouze na této celistvé části kamene, pravděpodobně půjde o mechanický vznik praskliny. Na podstavci je lokálně kámen degradovaný, nachází se zde i drobné praskliny. V profilaci pod okapničkou stříšky můžeme nalézt lokálně sádrovcové krusty. Výmalba nápisu je dožilá. V minulosti byl nápis vymalován tmavě hnědou barvou poté černou barvou. Okolí nápisu je zbarveno lehce do hněda (pravděpodobně došlo k rozmytí barvy při jedné z oprav nápisu). Pískovcová obruba byla zhotovena při poslední opravě v roce 2007 stejně tak byl opraven jednoduchý litinový plůtek. Povrch obruby je napaden bionapadením, spáry jsou dožilé lokálně chybí. V dolní části je vymalováno pouze číslo náhrobku zbytek nápisu je bez zvýraznění. U plůtku se v rohových spojích nacházejí novodobé spoje, které byly přetmeleny, v těchto místech se barva odlupuje. Oplocení je lokálně zkorodované. Delší strana oplocení je rozdělena na dvě části v polovině délky jsou spojeny šrouby, které chybí.

Náhrobek Jana Viléma Hillera z Gärtringenu na pruském hřbitově, ev. č. 197 - Pískovcový náhrobek v podobě špičákem hrubě otesaného balvanu nese na přední stěně německý a český nápis provedený v novodobé hnědočervené barvě: Johann Wilhelm Freiherr / HILLER von GÄRTRINGEN, / Kgl. Preuss. General-Lieutenant / und Commandeur der 1. Garde / Infanterie- Division, geb. am 28. August 1809 / gefallen bei Chlum am 3. Juli 1866 / um 4 Uhr 45 Min. Nachmittags. / Zde leží král. pruský generallieutenant / Jan Vilém svobodný Pán / HILLER von GÄRTRINGEN. / 18 3/7. 66. Na levé dolní straně balvanu je ploška, do které je vysekáno datum renovace a číslo náhrobku v katalogizaci Komitétu pro obnovu památek z války 1866: Renov. 1890 / Č. 197.

Současný stav pomníku: Na povrchu náhrobku se vyskytuje pouze lokálně bionapadení. Drobné opravy v ploše písma a na povrchu náhrobku jsou dožilé (odlučují se od povrchu kamene a jsou viditelné). V nápisové ploše jsou viditelné zčernalé deposity. Písmo bylo při poslední opravě vymalováno hnědočervenou výraznou, lesklou barvou necitlivým způsobem, nebyly respektovány okraje a font písma. Zvolená barevnost a lesk použité barvy snižuje celkový estetický dojem náhrobku.

Hrob Richarda Gusovia na pruském hřbitově, ev. č. 201 - Dle historických pramenů stával pomník pruského poručíka mysliveckého praporu č. 1 původně na Chlumu v zahradě domu č. p. 9, na hřbitov byl transferován v roce 1936. Na pískovcovém pomníku s mramorovou nápisovou deskou je vztyčen litinový kříž s jetelovým zakončením břeven. V křížení ramen je vyzlacen reliéf s monogramem XP doplněný řeckými písmeny α a ω. Na kamenný náhrobek navazuje obdélníková pískovcová podesta s kovaným plotem s otevírací brankou v čele. Podstavec pod litinovým křížem má hranolovitý tvar, horní část tvoří jednoduchá stříška, pod níž je vsazena deska z carrarského mramoru. Deska je tvarována v

horní části do tří oblouků – kružeb. Na desce je vytesán německý nápis provedený hnědou barvou: Hier ruhet in Gott / RICH. GUSOVIUS / Kngl. preuss. Lieutenant / im Ostpr. Jäger – Bat. / N : 1 / Gefallen 3. Juli 1866. Na pomníku je číslo hrobu dle evidence Komitétu pro obnovu památek z války 1866: Renov. 1906 / Č. 201.

Současný stav pomníku: Celý pomník je pokryt tenkou vrstvou bionapadení. Lokálně se vyskytují barevně i strukturálně dožilé plastické retuše. Mramorová deska je v prostřední kružbě prasklá. Povrch desky je mírně degradovaný, tedy i hrany sekaného nápisu. Výmalba písma je lokálně smytá. Písmo mohlo být v minulosti vyzlacen.

Hrob dvou pruských důstojníků na pruském hřbitově, ev. č. 203 - Pomník tvoří pískovcový náhrobek, na němž je vztyčen litinový kříž s jetelovým zakončením břeven. V křížení ramen je pozlacený reliéf s monogramem XP doplněný řeckými písmeny α a ω . Na kamenný náhrobek navazuje obdélníková pískovcová podesta s černě natřeným kovaným plotem s brankou v čele. Pískovcový náhrobek je vysekán jako hranol se skosenou stříškou postavený na nízkém podstavci. V kameni je český a německý nápis provedený hnědou barvou: Zde v Pánu odpočívají / dva král. pruští / důstojníci / Hier ruhen in Gott / zwei Kgl. Preussische / Offiziere. / 18 3/7. 66. Na pomníku je číslo hrobu dle evidence Komitétu pro obnovu památek z války 1866: Renov. 1906 / Čís. 203.

Současný stav pomníku: Povrch náhrobku je pokryt tenkou vrstvou bionapadení. Drobné opravy v nápisové ploše a na povrchu náhrobku jsou lokálně dožilé (odlučují se od povrchu kamene a jsou viditelné). Některé jsou však v dobrém stavu a je možné je pouze barevně retušovat. Výmalba písma je dožilá, font a hrany písma se ztrácí.

Litinový kříž věnovaný všem padlým rakouským a pruským vojákům na Chlumu na pruském hřbitově, ev. č. 200 - Kříž věnovaný všem rakouským a pruským vojákům padlým v obvodu obce Chlum má trojlaločně zakončena ramena, v každém laloku se skví pozlacená reliéfní hvězdička. Nad křížením břeven je vyzlacen nápis I.N.R.I. Korpus Krista chybí, v současnosti je uložen v depozitu Muzea východních Čech v Hradci Králové. Kříž je zajištěn táhlem připevněným k soklu. Jednoduchý pískovcový podstavec je tvořen hranolem se skosenou stříškou zakončenou profilací. Sokl je osazen na dvou stupních svázaných kovanými kramlemi. Na přední straně podstavce je nápis: Památce / všech rakouských / i pruských vojáků, / již dne 3. července 1866 / v boji padnuvše, / v obvodu obce Chlumu / v Pánu odpočívají. / Den hier im Orte / begraben tapferen / österr. und preuss. Kriegern / welche am 3. Juli 1866 / den Heldentod fanden. Na levé straně podstavce vlevo dole je vysekán nápis: Renov. Kom. 1890 / Č. 200.

Současný stav pomníku: Kovový kříž byl restaurován v roce 2019 a je v dobrém stavu, nicméně zde chybí plastika Ježíše Krista, která se nachází v depozitáři muzea Hradce Králové. Podstavec se stupni je pokryt hustě bionapadením (řasou a lišejníky), plastické retuše a tmely ve spárách jsou popraskané a dožilé. Na povrchu kamene jsou nehomogenní světlé fleky „stékance“ - místa, kde byl zřejmě použit silnější čistící prostředek nebo i hydrofobizace, je pravděpodobné, že po očištění bionapadení vzniknou na povrchu barevně odlišné plochy. Nápis je vymalován lesklou červeno-hnědou barvou. Kvalita výmalby nápisu je z estetického hlediska nevyhovující. Litinová socha Krista: Korpus je značně poškozen. Chybí mu celá levá paže, palec pravé nohy a kus drapérie bederní roušky po levém boku. Povrch celého korpusu pokrývají korozní produkty litiny a zbytky degradovaného povrchového nátěru, pod kterým je patrné zlacení plátkovým zlatem. V prohlubních, kde se nejvíce držela vlhkost je koroze hloubková. V materiálu se vyskytují trhliny. Zda Krista jsou také značně poškozena korozí, některé části zcela chybí. Závěsné úchyty se nachází v Monumentálním kříži.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči byla doručena žádost postoupena dne 11.1.2023 pod č.j. MMHK/011019/2023 k vydání písemného vyjádření Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, IČO 75032333, Valdštejnské náměstí č.p. 162/3, Praha 1-Malá Strana, 118 00 Praha 011 (dále jen „NPÚ“), které je nezbytným podkladem pro vydání závazného stanoviska. Žádost o písemné vyjádření č.j. MMHK/011019/2023 ze dne 11.1.2023 byla doručena NPÚ prostřednictvím datové schránky dne 13.1.2023. Toto písemné vyjádření bylo vydáno dne 1.2.2023 pod č.j. NPU-362/4272/2023 a správnímu orgánu bylo doručeno dne 2.2.2023 pod č.j. MMHK/026387/2023 (dále jen „písemné vyjádření NPÚ“). Písemné vyjádření NPÚ obsahuje následující doporučení, při jejichž respektování by nemělo dojít k narušení zájmů státní památkové péče:

„NPÚ, ÚOP v Josefově na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že

posuzované budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:

1. Před začátkem prací budou několika sondami, případně laboratorně ověřeny předpokládané původní barevné pojednání všech nápisů na jednotlivých pomnících a původní povrchová úprava trnové koruny na pomníku Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně, ev. č. 25.
 2. Konkrétní metody čištění budou voleny dle charakteru povrchů a s důrazem na zachování přirozené patiny kamenného materiálu, tj. pomocí vodní páry a mechanického čištění, nebo buničínovými zábaly s vodou, lokálního dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využitě horniny a druhu krusty. Teprve v případě nedostatečného výsledku čištění budou odzkoušeny průmyslově vyráběné čistící pasty určené k restaurování. Způsob čištění bude před samotnou realizací konzultován se zástupci státní památkové péče. Definitivní míra čištění (zkoušky dočišťování) bude na svolaném kontrolním dnu odsouhlasena zástupci státní památkové péče.
 3. Odstraněny budou dožilé, plastické, rekonstrukční a opravné tmely a doplňky, které vykazují nepřiměřenou světlou a tmavou barevnost, odlišnou nasákavost a tvrdost vůči originálnímu kamennému materiálu.
 4. Scelující barevné retuše budou provedeny v minimálním rozsahu výhradně jako lokální, a to pouze v místech ostrých kontrastů tak, aby došlo ke scelení s nejbližším okolím.
 5. Plastické retuše a doplňky budou provedeny tak, aby respektovaly originální tvarosloví, a budou prováděny materiály na minerální bázi vyznačující se stabilitou, nízkým obsahem solí a nižší tvrdostí než originální kamenný materiál. Vlastnosti materiálu budou dále upravovány železitými pigmenty stálými v alkalickém prostředí (probarvení ve hmotě). Plastické doplňky a tmely budou barevně přizpůsobeny barvě kamenného originálu ve svém nejbližším okolí a do této barevnosti zapojeny pouze s minimálním scelujícím přesahem do originálního materiálu.
 6. Barevné zvýraznění všech nápisů bude provedeno v lazurní formě, za použití reverzibilního materiálu určeného k restaurátorským pracím. Barevný tón bude odvozen ze zjištění získaných dle podmínky č. 1 tohoto vyjádření. Bude-li doloženo původní provedení originálních nápisů vyzlacením, bude zlacení rekonstruováno tzv. na staro, tedy s důrazem na uchování historické autentičnosti a přirozené patiny. Vzorky barevného provedení a pokovení nápisů budou před realizací představeny a odsouhlaseny při kontrolním dni.
 7. Stávající kramle budou antikorozně ošetřeny. V případě jejich dožití či absence budou nahrazeny novými, kovářsky upravenými z nerezového materiálu. Povrchová úprava bude odvozena z originálních kramlí.
 8. Závěrečná hydrofobizace bude provedena pouze na exponovaných, především horizontálních plochách. Bude použit prostředek, který nezmění přirozenou barevnost kamenného materiálu.
 9. Vzorek povrchového pojednání trnové koruny z pomníku Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně, ev. č. 25, bude před realizací představen a odsouhlasen při kontrolním dni.
 10. Pro rekonstrukci erbu na pomníku Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně, ev. č. 25, a korpusu Krista z litinového kříže věnovanému všem padlým rakouským a pruským vojákům na pruském hřbitově, ev. č. 200, budou nejprve provedeny ze sochařské hlíny či plastelíny jejich modely v měřítku 1:1. Modely budou vycházet z dochovaného originálu a historické fotodokumentace. Na svolaném kontrolním dnu budou modely posouzeny a komisionálně schváleny k finálnímu provedení odlitím z litiny. Kopie erbu bude povrchově upravena do podoby patinovaného bronzu.
 11. Dochovaný originální korpus Krista bude konzervován a uložen v depozitáři. Místo uložení bude zaznamenáno v restaurátorské zprávě. Korpus bude dostatečně prokazatelně označen coby původní součást nemovité kulturní památky, litinového kříže věnovanému všem padlým rakouským a pruským vojákům na pruském hřbitově, ev. č. 200, rejstř. č. ÚSKP: 21830/6-622, a to ve veškerých interních dokladech vlastníka a nového pověřeného správce. V případě, že originální korpus bude nově zapsán v ÚSKP jako movitá kulturní památka, bude nově rejstř. č. rovněž uvedeno ve všech interních dokladech vlastníka i pověřeného správce.
 12. Zahájení prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno NPÚ, ÚOP v Josefově, který bude rovněž zván na kontrolní dny svolávané v průběhu prací a k jejich dokončení. Počáteční kontrolní den bude svolán po základním očištění jednotlivých děl oplachem vodou a biocidem, kdy budou k posouzení dalšího postupu čištění představeny zkoušky dočišťování a zeslabování nežádoucích krust a tmavých filmů.
 13. Bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva. Jedno pare tištěné závěrečné restaurátorské zprávy s fotodokumentací zhotovenou na fotografický papír o rozměrech jednotlivých fotografií alespoň 10 x 15 cm, bude předáno NPÚ, ÚOP v Josefově k archivaci nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Spolu s tištěnou zprávou bude předána její digitální verze na CD, DVD nebo jiném kompatibilním nosiči, případně prostřednictvím webového rozhraní, a to včetně fotodokumentace ve vysokém rozlišení (minimálně 6 Mpx) ve formátu JPG. Součástí závěrečné restaurátorské zprávy bude mimo jiné i podrobná dokumentace stavu originálu před zásahem, dále veškeré výsledky provedených restaurátorských průzkumů a zkoušek restaurátorských technologií.
- Zdůvodnění:** NPÚ ÚOP v Josefově po posouzení prací uvedených v předložené žádosti dospěl k závěru, že nejsou v rozporu se zájmy státní památkové péče a že po jejich provedení v souladu s doporučenými podmínkami budou zachovány dotčené kulturně historické hodnoty. K podmínce č. 1: Předpokladem pro stanovení metody restaurování je poznání předmětu ochrany a stavu díla. Na základě získaných poznatků lze přesněji stanovit technologické a materiálové postupy prací. Požadavek provedení průzkumu vychází rovněž z ustanovení § 9 odst. 4 písmena d) vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se upravuje zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. K podmínce č. 2: Tato podmínka je stanovena z nutnosti provedení odborných

restaurátorských prací za užití takových materiálů a technologií, které mají pozitivní vliv na kamenný materiál i jeho výslednou prezentaci. Metody čištění musí být k dílu šetrné, nepoškozující dochovanou přirozenou povrchovou patinu ani původní povrchy, a zároveň musí v dostatečné míře zbavit kámen nevhodných nepropustných filmů, krust a jiných problematických jevů škodících památce. Původní povrchy prezentují autentickou podobu, jejich přirozená patina vytváří novou estetickou kvalitu, která mnohdy podporuje plastické provedení díla, přičemž je přirozeným a žádoucím projevem stáří coby jedné z památkových hodnot. K podmínce č. 3: Odstranění nevhodných tmelů a doplňků je nezbytné k zamezení koroze kamenného materiálu. Nevhodně zvolený tmel či doplněk při své postupné degradaci poškozuje a znehodnocuje kulturní památku. K podmínce č. 4: Požadavek scelujících barevných retuší v lokální míře je vyžadován z důvodu uchování maximálního množství originálního materiálu včetně jeho barevného dochování. Je zcela zásadní respektovat autentické plochy a lokální barevné retuše přizpůsobit dochovanému stavu a barevně retušovat pouze nové doplňky. Jakákoli vrstva nanášená na originální hmotu, byť v omezené míře, uzavírá svrchní paropropustnou vrstvu, potlačuje dochovanou barevnost a patinu stáří a vytváří nežádoucí optický efekt. Zároveň dochází ke změně barevnosti originálního materiálu. Požadavkem státní památkové péče je uchování umělecko-řemeslných hodnot a autenticity materiálu v jeho dochovaném stádiu životnosti. K podmínce č. 5: Zachování a respektování originálního plastického tvarosloví je požadováno z nutnosti zachování autenticity díla, jeho umělecko-řemeslných a historických hodnot. Provedení plastického doplnění v minerálních materiálech za výše uvedených podmínek je vyžadováno z důvodu nalezení ideálního materiálového složení, které nebude negativně narušovat kulturní památku. Požadavek scelujících barevných retuší v lokální míře je vyžadován z důvodu uchování maximálního množství originálního materiálu včetně jeho barevného dochování. Je zcela zásadní respektovat autentické plochy a lokální barevné retuše přizpůsobit dochovanému stavu a barevně retušovat pouze nové doplňky. K podmínce č. 6: Z památkového hlediska je žádoucí, aby vypsání respektovalo starší historické pojednání a prezentaci, na jejichž základě lze zpřesnit konkrétní podobu pro obnovu – barevné řešení. Lazurní provedení rekonstrukce barevného vypsání je vizuálně přijatelnou formou nenásilného zvýraznění textu se současným respektováním stáří památky a jejích přirozených projevů. Reverzibilita je nutnou podmínkou restaurátorské intervence, jež zaručí možnost případného budoucího odstranění barvy bez vážnějšího poškození originálu. V případě, že se identifikuje historické zlacení nápisů, je žádoucí provést rekonstrukci zlacení tak, aby bylo přiměřeně vizuálně potlačeno. Jedině tak bude celkový optický a estetický dojem památky vytvářet jednotný starobylý ráz časem prošlé kvality. V případě zlacení do plného lesku by došlo k nežádoucímu zvýraznění tohoto detailu, který by oproti celkovému vyznění působil velice nově a esteticky nevhodně. Podmínka vyvzorkování vychází z nedostatečné či v současnosti nemožné přesné specifikace barevného odstínu, resp. patinace zlata. Na základě posouzení vzorků lze přesně definovat konkrétní úpravy určené k finálnímu provedení. K podmínce č. 7: Antikoroziní ošetření stávajících a realizace nových kramlů v nekorodujícím materiálu jsou žádoucí pro budoucí eliminaci koroze a poškozování okolního originálního kamenného materiálu. Jejich kovářské provedení je požadavkem vycházejícím z nejběžnějšího historického pojednání obdobných prvků na kamenosochařských dílech. Vzhledem k celkové rehabilitaci památky je žádoucí obnovit prvek dle zjištění získaných komparací s původními prvky. K podmínce č. 8: Provedení závěrečné hydrofobizace jen v lokální míře je vhodné z důvodu zachování přirozeného odpařování vlhkosti z kamene na neošetřených plochách. Využití takové hydrofobizace, která po nanesení a následném proschnutí nezmění barevnost kamene, je zcela žádoucí z důvodu uchování originálního materiálu v jeho historické barevné podobě. Případná barevná změna by narušila celkovou optickou a pohledovou celistvost kulturní památky v partiích ošetřených hydrofobizací a v partiích bez hydrofobizace. K podmínce č. 9: Podmínka vyvzorkování vychází z nedostatečné či v současnosti nemožné přesné specifikace barevného odstínu, resp. patinace zlata. Na základě posouzení vzorků lze přesně definovat konkrétní úpravy určené k finálnímu provedení. K podmínce č. 10: Odsouhlasení vhodné podoby nově rekonstruovaných prvků představuje účinný konzultační mechanismus, jakým lze dospět k jejich ideální formální i technické podobě tak, aby byly v harmonické shodě s originálem. Doplněvané části musí být provedeny na základě dostupných historických podkladů zaznamenávajících starší stav památky. Požadavek patinace nového prvku je dán nutností jeho přizpůsobení originálu, jehož stáří se projevuje právě patinou. Nepatinovaný prvek by na sebe vázal nežádoucí pozornost, čímž by byla potlačena vizuální celistvost památky. K podmínce č. 11: Deponování originálních, ale již nepoužitelných prvků je žádoucí nejen pro jejich historickou a uměleckou hodnotu, ale také coby autentických artefaktů dokládající historický vývoj památky. Zachování snesených originálních prvků v depozitáři vyplývá přímo ze základních ustanovení zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, zvláště § 1. Z důvodu zachování historických údajů je bezpodmínečně nutné uvádět v dokumentech týkajících se součástí nemovité kulturní památky rejstříkové číslo, pod nímž je památka vedena v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky. Obdobně je třeba postupovat v případě přiznání statusu movité kulturní památky. Oznámení nového místa uložení je logickým požadavkem vyplývajícím z evidenčních úkolů odborné organizace státní památkové péče. K podmínce č. 12: Odborný dohled a vykonávaný dozor má oporu v zákoně č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, zejména v § 29 a 32, v nichž je stanoven odborný dohled odborné organizace státní památkové péče a vykonávaný dozor orgánu státní památkové péče. Současně vyplývá z povahy věci, že případné dílčí upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní dny a konzultace jsou jedním ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče ve smyslu platné legislativy. K podmínce č. 13: Požadavek na odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci státní památkové péče má oporu v § 14 odst. 9 zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., a

vychází z ust. § 10 odst. 3 písm. c) a odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Dokumentační povinnost rovněž plyne ze zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., zejména z § 32 odst. 2, který stanovuje úkoly odborné organizace státní památkové péče, mimo jiné úkol dokumentační. Nezbytná je průkazná dokumentace, například dle metodického listu NPÚ č. 4/2006 – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv, nebo Doporučení k vypracování dokumentace restaurování předložené podle § 14a odst. 4 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, jako materiál Komise Ministerstva kultury pro restaurování z roku 2009. Restaurátorská zpráva je svou povahou historickým pramenem k památce před restaurátorským zákrokem, sumarizuje provedené práce včetně záznamu použitých technologií a dokumentuje restaurátorské průzkumy a jejich vyhodnocení.

Upozornění: Toto písemné vyjádření nenahrazuje závazné stanovisko Magistrátu města Hradec Králové, Odboru památkové péče. **Upozorňujeme, že dle ust. § 14, odst. 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, může veškeré restaurátorské práce provádět výhradně fyzická osoba s příslušným povolením Ministerstva kultury pro restaurování umělecko-řemeslných děl z kamene a pro restaurování kovů.** Dále upozorňujeme, že je nezbytné, aby prováděné technologické postupy a použité materiály respektovaly originál v dochovaném a doloženém umělecko-řemeslném zpracování, a aby byla respektována a zachována technická a materiálová struktura, stejně jako výtvarná a umělecko-řemeslná podoba restaurované kulturní památky, což vyplývá i z vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění."

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu správní orgán umožnil účastníku řízení usnesením čj. MMHK/030088/2023 ze dne 8.2.2023, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřili k jeho podkladům. Účastník řízení svého práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve stanoveném termínu nevyužil.

Předmětné pomníky jsou významným dokladem umělecké a uměleckořemeslné práce ve smyslu § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, proto jejich opravu respektive restaurování může provádět výhradně fyzická osoba s příslušným povolením Ministerstva kultury v souladu s 14a, odst. 1 zákona o státní památkové péči v platném znění.

Při svém rozhodování se správní orgán opíral mimo jiné o písemné vyjádření NPÚ, které je k tomuto úkonu zmocněné ust. § 32 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči a je nezbytným podkladem pro vyhotovení závazného stanoviska a vyjadřuje odborné hledisko pro výkon a koordinaci odborné činnosti v oboru státní památkové péče.

Správní orgán rozdělil výrok rozhodnutí s ohledem na charakter podání k jednotlivým pomníkům zvlášť (výrok A – G). Zároveň správní orgán ve výrok rozhodl o všech variantních návrzích týkající se restaurování plastiky Ježíše Krista na pomníku ev. č. 200 (výrok H – J).

Při stanovení podmínek k restaurování jednotlivých pomníků správní orgán vycházel z písemného vyjádření NPU. Vzhledem k tomu, že žadatel nevznnesl žádné připomínky v průběhu řízení ani v rámci možnosti se seznámit s podklady řízení, správní orgán se s nimi ztotožnil a převzal je do výrokových částí rozhodnutí. Tyto podmínky vychází ze zákonných norem a z důvodu zachování a poznání kulturně historických hodnot předmětné kulturní památky. Správní orgán ve výrokové části mírně modifikoval znění jednotlivých podmínek NPU a to s ohledem na jejich zákonnost a vymahatelnost. Ve výroku B, který se týká restaurování pomníku ev. č. 25 z války 1866 (pomník Ferdinanda Grünneho na hřbitově u kostela Proměnění Páně v obci Chlum), správní orgán stanovil požadavky památkové péče na vyhotovení a podobu modelu erbu včetně mechanismu jeho odsouhlasení. Následně správní orgán stanovil, že finální provedení erbu bude odlitím z litiny, nikoliv z epoxidu. Tento požadavek se objevuje v písemném vyjádření, avšak není odůvodněn. Správní orgán má za to, že litina je oproti epoxidu tradičnější, dlouhodobě trvanlivý materiál bez nutnosti pravidelné údržby a rizika změn vlivem povětrnosti, zejména slunečního záření. Litinové prvky jsou běžnou součástí pomníků z války 1866. Požadavek na povrchovou úpravu - patinaci je uplatňován z důvodu vizuálního přizpůsobení nového prvku celkovému vzhledu pomníku jeho patině.

Dále správní orgán stanovil výrok ke všem variantním návrhům na restaurování plastiky Ježíše Krista na pomníku ev. č. 200 (výrok H – J). Správní orgán navrhované varianty posoudil a stanovil jako přípustnou variantu ve výroku I - výrobu kopie sochy Krista odlitím z litiny. Tuto variantu doporučil ve svém písemném vyjádření Národní památkový ústav. Varianta výroby kopie sochy Krista odlitím z litiny byla v minulosti připuštěna v závazném stanovisku čj. MMHK/053815/2016 ze dne 2.3.2016, který řešil obnovu tohoto pomníku. S ohledem na zásadu legitimního očekávání danou ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu (Základní zásady činnosti správních orgánů), které stanoví, že „správní

orgán dbá, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly“, posoudil správní orgán předmětnou skutečnost totožně. Jedná se o variantu, která doplní předmětný pomník o materiálově adekvátní náhradu a zajistí dlouhodobou životnost. Hledisko dlouhodobé trvanlivosti by v případě výroby kopie sochy Krista odlitím z epoxidu (ve výroku J) naplněno nebylo a hrozilo by riziko častějších renovačních zásahů s ohledem na nižší životnost tohoto materiálu. Dále správní orgán posoudil restaurování originálu sochy Krista navržené ve variantě A jako nepřípustné a to s ohledem na vysokou míru poškození originálu a problematičnost s dílčí modelací chybějících částí, jejich uchycením k originálu v kombinaci s novým kotvením ke kříži. Jedná se o výrazné zásahy do originálu, které je defacto torzem. Správní orgán proto upřednostnil variantu ve výroku I - výrobu kopie sochy Krista odlitím z litiny s tím, že originál by měl být konzervován a uložen v depozitáři vlastníka.

Restaurování 7 pomníků z války 1866, jenž se nalézají na pozemcích parc. č. 77, 314/28 a st. parc.č. 12 v k. ú. Chlum u Hradce Králové a jsou součástí nemovité kulturní památky - vojenský hřbitov pruský a soubor pomníků v okolí obce Chlum, rejstříkové číslo 21830 / 6-622, na základě výše uvedeného odůvodnění nejsou v rozporu se zájmy státní památkové péče, pokud budou splněny podmínky stanovené v tomto rozhodnutí. Proto bylo rozhodnuto v této věci tak, jak je ve výroku rozhodnutí uvedeno.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Správní orgán památkové péče po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výroku tohoto rozhodnutí. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy a nařízeními (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; Vyhláška č. 66/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb.; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád) jakož i Listinou základních práv a svobod (čl. 35, odst. 3: „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“), která je součástí Ústavy České republiky.

POUČENÍ O ODVOLÁNÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle ustanovení § 81 odst. 1, § 83 a § 86 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání do 15-ti dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu prostřednictvím podání u odboru památkové péče Magistrátu města Hradec Králové. Odvolání má odkladný účinek.

Podle ustanovení § 82 odst. 1 správního řádu se lze odvolat proti výrokové části rozhodnutí či jednotlivým výrokům. Odvolání proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Podle ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu musí z odvolání být patrné, kdo je činí, a které věci se týká. Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník řízení dostal jeden stejnopis.

otisk úředního razítka

oprávněná úřední osoba, referent odboru památkové péče

Obdrží:

Účastníci podle § 27 odst. 1 správního řádu
Královéhradecký kraj, IDDS: gcgbp3q

Odborná organizace státní památkové péče

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, IDDS: 2cy8h6t

Příloha č. 2 - soupis prací						
Poř. číslo	Obec	E.č.	Název	Parcela č.	Katastrální území	
Oprava a restaurování pomníků z prusko-rakouské války 1866 na pruském vojenském hřbitově v obci Chlum						
1	Všestary Chlum	CZE5205-4101	Pomník – monumentální litinový kříž na pískovcovém podstavci věnovaný všem rakouským a pruským vojákům padlým v obvodu obce Chlum	77	Chlum u Hradce Králové	vyplní uchazeč
				Cena bez DPH v Kč	DPH %	Cena celkem v Kč vč. DPH
	Restaurátorské práce a manipulace při restaurování pomníku					
1	očištění pomníku od biologického napadení, omytí celého pomníku			6 500		
2	obnova nátěru kříže a kovových kramlí			9 000		
3	odstranění dožilého spárování a tmelů, odstranění černých depositů			6 500		
4	tmelení, spárování			6 500		
5	čištění (pískováním, skalpely) výmalba písma			13 000		
6	barevná scelující retuš			6 500		
7	transport vody, elektrocentrála			6 500		
8	preventivní ošetření biocidem, konzervace a hydrofobizace			5 500		
9	vytvoření kopie celé plastiky, odlitek do litiny			110 000		
10	forma pro archivaci, odlitek do sádry			12 000		
11	zlacení, osazení plastiky			35 000		
12	dokumentace restaurování pomníku, 2 ks			15 000		
	CENA CELKEM (Neplátce DPH)			232 000		

Poř. číslo	Obec	E.č.	Název	Parcela č.	Katastrální území	
Oprava a restaurování pomníků z prusko-rakouské války 1866 na pruském vojenském hřbitově v obci Chlum						
2	Všestary Chlum	CZE5205-4102	Pomník – kovový kříž typu č. 12 na kamenném podstavci s mramorovou nápisní deskou, kolem nízký kovový plůtek – hrob pruského poručíka Richarda Gusovia	77	Chlum u Hradce Králové	vyplní uchazeč
				Cena bez DPH v Kč	DPH %	Cena celkem v Kč vč. DPH
	Restaurátorské práce a manipulace při restaurování pomníku					
1	očištění pomníku od biologického napadení			6 500		
2	obnova nátěru kříže			4 000		
3	odstranění dožilého spárování a tmelů, lokální zpevnění kamene, injektáž prasklin			8 500		
4	tmelení, spárování			6 500		
5	barevná scelující retuš			6 500		
6	výmalba písma			6 500		
7	konzervace mramorové desky, injektáž praskliny, tmelení mramoru			2 000		
8	transport vody, elektrocentrála			6 500		
9	preventivní ošetření biocidem, konzervace a hydrofobizace			6 500		
10	dokumentace restaurování pomníku, 2 ks			15 000		
	CENA CELKEM (Neplátce DPH)			68 500		

Poř. číslo	Obec	E.č.	Název	Parcela č.	Katastrální území	
Oprava a restaurování pomníků z prusko-rakouské války 1866 na pruském vojenském hřbitově v obci Chlum						
3	Všestary Chlum	CZE5205-4104	Pomník – kovový kříž typu č. 12 na kamenném podstavci, kolem nízký kovový plůtek s brankou vpředu – hrob dvou pruských důstojníků	77	Chlum u Hradce Králové	vyplní uchazeč
				Cena bez DPH v Kč	DPH %	Cena celkem v Kč včetně DPH
	Restaurátorské práce a manipulace při restaurování pomníku					
1	očištění pomníku od biologického napadení, omytí celého pomníku			6 500		
2	obnova nátěru kříže a plůtku			16 500		
3	odstranění dožilého spárování a tmelů			6 500		
4	lokální zpevnění kamene, injektáž prasklin, tmelení			13 000		
5	barevná scelující retuš			6 500		
6	čištění skalpely, výmalba písma			6 500		
7	transport vody, elektrocentrála			5 500		
8	preventivní ošetření biocidem, konzervace a hydrofobizace			6 500		
9	dokumentace restaurování pomníku, 2 ks			15 000		
	CENA CELKEM (Neplátce DPH)			82 500		